

Kurrikulako Kadro vaš i Romani
Seminaro vaš e decizijake manuša thaj
praktikanturja

Evropako Konsilo, 31 Majo thaj 1 Juni 2007

Keren buti e
Kurrikulake Kadrosa vaš i Romani
sar sikavimasko/siklimasko instrumento

Barbara Lazenby Simpson

Angluno punkto: Škola thaj klasa

E deskriptorurja ando Khetano Kadro vaš i Romani:

- Trebal te sikaven čače siklimaske aktivite (keripen e žutimaske materijalurjengo thaj sikavipen)
- Thon pes andre tikne bukja thaj sa kadja maj bare vaj aktivite sar projekturja kaj žan maj dur
- Trebal te keren deskripcija pal aktivite kaj na mangel musaj resurse ko učo nivelu (materialurja ekc.)
- Thon pes andre siklimaske bukja thaj aktivite save anen kontribucija ando generalo edukacionalo barjaripen
- Den vast vaš o barjaripen e transferabilno esencialno žanimatengo
- Promovisaren o integrisardo barjaripen e žanimatengo pal i čhib (šunimaske thaj vakerimaske žanimata)
- Zorjaren in integrisardi buki verver temenca kaj arakhen pes ande kurrikulako kadro

Angluno punkto: Romani čhib, kultura thaj manuša

Lindos o KKR sar baza andar čhibaki kurrikula dašti:

1. Te barjaren e sikljovnengo xakjaripen pal i buxljardi Romani komuniteta (andar aver thema, thana ekc.)
2. Te promovisaren o respekto vaš e historično thaj kulturalo riga andar o romano živipen (partikularno o *Romanipe*)
3. Len paše kozom šaj e daden/ dajen, aver manuša andar i familija thaj i buxli komuniteta
4. Promovisaren i pativ, thaj i loš e phandimaski ke jekh historično thaj živimasko barjaripen

Angluno punkto: Sikljovne e romane čhibake

Siklindos i romani čhib pal o KKR dašti:

1. Promovisaren thaj živen e zorale oralno tradicije e romenge
2. Barjaren zorale konekcije maškar o nakhlo vaxt thaj prezento thaj sikaven intereso, pučindos thaj patjandos ando romano barvalipen
3. Zorjaren e sikljovnen te len samate i tehnologija kana sikljon (registracija, IT, interneto, e-mailo ekc.)
4. Žutisaren o siklipen savore čhibake kompetencijeca - šunipen, vakjaripen, drabaripen thaj xramosaripen - vaš interesanto thaj autentično siklimaske aktivitete
5. Sikaven klaro i relacija maškar o siklipen le čhibako thaj sake divesesko živipe

1 E deskriptorurja keren sugestija pal konkreto aktivite

O kher/karavana thaj leske aktivite

Nivelo A1

Šaj prinžarel anava ande jekh tipično khereski vaj sobaki snimka.

Šaj prinžarel gina thaj alava pe jekh drom vaj ande jekh adresa

Šaj prinžarel e alava andar e riga e khereske thaj palšal leste thaj aver bukja andar o kher/karavana.

Šaj prinžarel gina thaj alava pe jekh drom vaj ande jekh adresa.

Eksempla:

1 E čhave keren jekh piktura e khereski/karavanaki (vaj jekh partikularno thaj andar lengo kher) pe jekh bari papir

2 Den duma pal e kolori, formato, sar sikavel kana keren peske piktura

3 Keren vaj lipinen piktura e mobilake thaj aver obijekturja kaj arakhen pes ando kher

4 Keren kategorije e alavenge pal sar si thode ando kher

5 Xramosaren varesave sentensurja pal lenge khera

Ekc.

2 Barjarindos o intereso, o xačjaripen thaj e žanimata

Transporto thaj phiripen

Nivelo B1

Vakjardi Interakcija

Šaj te phenel pale thaj te thol pučimata pal e romane phirimaske tradicije.

Šaj pučel e maj phure manušen andar i familija vaj komuniteta pal sar phirenas maj anglal.

Šaj den дума pal e roma thaj phiripen andar I preparacija jekhe projektoski.

Prinžaripen, respekto thaj tradicija

- Oralo tradicija
 - Nakhlo vaxt thaj prezento
 - Historia
 - Kulturalo informacija
 - Specifično vokabularo
 - Xamisaripen averengo andar I familija vaj komuniteta
- Ekc.

Vašno siklimaske kompetence

- Kolaboracija ande buki
- Diskusija thaj xulavipen informacijako e averenca
- Projektoski preparacija

3 *Barjaripen pal i oralo tradicija*

Jekh projekto vaš maj lungo vrjama (1 data, 1 školako berš ekc.)

- **Grupa beršengi: 8 -14** **Nivelo: A2 – B2**
- E čhave mangel katar e dada/daja vaj katar e maj phure familijake manuša te **phenel lenge jekh paramisi** vaj garavde-lava vaj te sikavel len jekh gili.
- E maj bare čhave šaj te keren jekh **rodipen/investigacija** te arakhen paramisja, garavde-lava vaj gilja andar aver surse
- E čhave **phenen maj dur** e paramisja vaj garavde-lava, vaj sikaven akalaver čhaven andar i klasa i gilja
- Pal kado e čhave **xramosaren tele** peski paramisi, gaavdo-lav vaj gili.
- Savore bukja kerde katar e čhave si thode jekhethaneste ande jekh 'lil'.
- Kerel pes kopija pal o lil thaj sako čhavo lel jekh khere, kothe vov/voj šaj te drabarel e paramisja ekc. e dadenge/dajenge.

4 Xačjarindos o nakhlo vaxt; godisarindos pal o prezento; avutnimaske šajmata

Romenge bukja thaj okupacije

Nivelo B2

**Vakjardi produkcija
(maj bare čhave)**

Šaj den дума pal i komparacija maškar o živipen e phirtune romengo e bukja ando nakhlo vaxt thajo moderno živipen.

Eksempla: (andar varesave kurke)

- 1. E čhave sikljon e alava andar verver verver bukja thaj profesije le romenge save sas kerde ando regiono**
- 2. Drabarel vaj šunel paramisja pal e romenge bukja thaj phiripen ando nakhlo vaxt**
- 3. Rodipen posibilno okupacije vaš o avutnipen (ando interneto, reklame ekc.)**
- 4. Po duj, preparin thaj prezentisaren o kontrasto maškar o nakhlo vaxt thaj e šajmata kaj si avdives**

5 *Kerindos o silkipen lačo andar sake divesesko živipe*

Mi komuniteta

Nivelo B1

Šaj vakjaren ande prinžardo vokabularo that koncepturja te xakjaren e introdukcije e sikljarneske pal teme phangle ke lokalno komuniteta.

Eksempla:

1. Pe jekh mapa/harta e lokalno thaneski, e čhave sikaven e thana, e khera thaj aver thana save si vašno ande komuniteta
2. Den duma thaj sikljon o vokabularo pal verver manuša so keren buti ande komuniteta (doktoro, bikinitoro, farmacisto, fermijero ekc.)
3. Po duj, e čhave xramosaren jekh imaginarno teksto pal 'Jekh dives andar miro živipe' bazisardo ande jekh andar e vašno okupacije ando lokalno than
4. Drabaren e teksturja karing i klasa

Sikljovnengo instrumento: Evaluacijake lila

Evaluacijake lilengo skopo:

- Keren o siklipen e sikljovnengo maj transparento
- E sikljovne šaj te len samate thaj te kontrolin pengo progreso
- E sikljovne len varesavo responsabiliteto pal o progreso thaj pal e siklimasko proceso
- Kana dikhes i kerdi buki anel motivacija
- Orsave bižanimta ando siklipen dikhen pes sigo (katar o sikljarno thaj vi katar o sikljovno)

Festivals and celebrations			*	**	***
Level	Skill		Date	Date	Date
A1		I can understand the words for important festivals and celebrations in my local area.			
		I can understand the words for festivals and celebrations in my family or community.			
		I can recognise the words for important festivals or celebrations when I see them on a chart, calendar or poster.			
		I can answer some questions about the main festivals in my local area.			
		I can answer some questions about the important events in my family or community.			
		I can name the main festivals that take place during the school year.			
A2		I can name the main celebrations that are important in my family or community and say what time of year they occur.			
		I can write some sentences about the important events in my area or in my family and community.			
		I can recognise when an important festival or event is part of a story.			
		I can recognise when the teacher talks about a particular festival, celebration or event.			
		I can understand the instructions for preparation for an important event.			
		I can read a simple story about an important festival or celebration.			
B1		I can read about how a family prepares for an important celebration.			
		I can ask and answer some questions about festivals that appear in stories.			
		I can ask my friends about how they celebrate in their homes.			
		I can ask about a festival that is very important to my family or community.			
		I can talk about a festival or celebration in my home.			
		I can talk about the important parts of a festival or celebration.			
B1		I can describe a special event that I experienced.			
		I can write sentences about a festival or celebration that I experienced.			
		I can write some sentences about the reason for a particular celebration.			
		I can understand information about a festival or celebration and the preparation and plans for the event.			
		I can understand the main points of a film about a particular festival or celebration.			
		I can understand a story or song about a particular festival, celebration or commemoration.			
B1		I can read and understand a written description of what took or takes place during a festival or celebration.			
		I can understand the main points of a newspaper or internet article about a festival.			
		I can discuss and compare how events are celebrated in different communities and families.			
		I can ask questions about celebrations in other places and related to purposes that are not familiar to me.			
		I can explain how an event is celebrated in my own home or community.			

Tikno progreso ando siklipen šaj te ovel xramosardo ande 3 thana sikavde katar e čerxajna

* šaj kerav kado **but žutimasa**

** šaj kerav kado **cira žutimasa**

*** šaj kerav kado **bi žutimasko**

O rezultato kadale metodako si ke na-i **bisukceso.**

Sar keras buki e evaluacijake lilenca?

- E evaluacijake lila si tipično kerde **anglal thaj ko agor** jekhe siklimaske ciklusosko
 - anglal o siklipen si kerdo sar baza te šaj alosaren pes e siklimaske targeturja
 - ko agor, kerel pes te šaj dikhel pes e rezultaturja e siklimaske
- O sikljarno arakhel e deklaracije kaj sas thode ande maj palutne siklimaske aktivite (kadala si pašeste phangle ko KKR kaj si e siklimaski kurrikula)
- O sikljarnoputarel i atencija e čhavengi ke verver deklaracije
- O čhavo sikavel ke šaj kerel so si xramosardo ande deklaracija – sikavindos i buti kerdi, vakjarindos pal late, phenindos parpale ke pučhimata ekc.
- Pal kado o čhavo thol i data ando than kaj trebal * ** ***
- E evaluacijake lila treban inkerde katar e čhave a avere bukjenca kaj von kerde, sar kotor andar lenge siklimasko portofolio

Bukjaki sesija

1. Žan parpale ke temengi thaj žanimatengi lista kaj arakhlen len ande angluni butjaki sesja
2. Keren sugestije pal generalo klasaki aktiviteta, savi si lan baza ande teme arakhle tumendar
3. Nota:
 1. Jekh **sikavimasko objektivno** andar tumari aktiviteta
 2. Sar šaj **integrisaren pes verver teme** ande aktivite
 3. Sar šaj **integrisaren pes verver kompetence** ande aktiviteta
 4. Savo si te ovel o **rezultato** e aktiviteta (postero, prezentacija, xramosarimaski buki ekc.)